

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Перший проректор
 Глухівського НПУ
 ім. О. Довженка

Марина ХРОЛЕНКО
 "28" серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Історія та культура України

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: «Початкова освіта»

Статус: цикл загальної підготовки, нормативна навчальна дисципліна

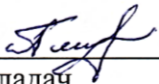
Структурні підрозділи (факультети, ННІ, кафедри), відповідальні за

реалізацію навчальної дисципліни: Навчально-науковий інститут філології та історії, кафедра історії, правознавства та методики навчання

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Вид семестрового контролю	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента	Залік	Екзамен
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	1	1	3	90	36	18	0	18	0	54		+
Заочна	1	1	3	90	10	6	0	4	0	80		+

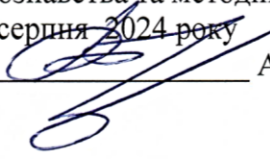
Глухів – 2024

Робочу програму навчальної дисципліни складено відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта ОС «Бакалавр», професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», ОПП підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта, навчального плану, навчальної програми.

Укладач робочої програми: Наталія ПЕТРЕНКО,
доктор філософії, старший викладач

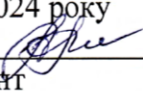
ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою історії, правознавства та методики навчання
протокол №1 від «26» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Андрій ГРИЦЕНКО, доктор пед. наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІ Філології та історії
протокол №9 від «27» серпня 2024 року

Голова вченої ради ННІ ФІ Олена ЧУМАЧЕНКО,
кандидат історичних наук, доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою теорії і методики початкової освіти
протокол від «28» 08 2024 року № 1

Завідувач кафедри кандидат педагогічних наук, доцент
Тетяна ЗЕНЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

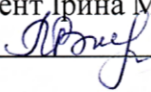
вченою радою ННІ педагогіки та психології
протокол від «28» 08 2024 року № 9

Голова вченої ради ННІ педагогіки та психології
кандидат педагогічних наук, доцент Андрій ШЕРУДИЛО

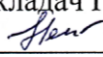
ПОГОДЖЕНО

Гаранти освітніх програм:

кандидат педагогічних наук, доцент Ірина МОЗУЛЬ

кандидат педагогічних наук, ст. викладач Галина НЕПОМНЯЩА

кандидат педагогічних наук, доцент Ольга ВИШНИК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Акту про незалежність 24 серпня 1991 року Україна стала унітарною, демократичною, соціальною, правовою парламентсько-президентською республікою. Запорукою успішності соціальної трансформації українського суспільства є всебічне дослідження процесів формування й розвитку, трансформації української культури та української державності із застосуванням сучасних методологічних підходів.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» зумовлюється особливостями історичного розвитку України. Впродовж багатьох віків українські землі розвивалися в різних цивілізаційних системах, у складі різних держав. Асиміляційний вплив на український етнос призвів не лише до відмінних господарської та соціальної структур, суспільних настроїв, але й зовнішніх орієнтацій населення і специфічних етноконфесійних проблем.

Структурна побудова курсу як історично, так і логічно відтворює історію формування регіональних особливостей, менталітет, національний склад, традиції на українських землях.

Загальна характеристика навчальної програми полягає в тому, щоб на основі процесів інтеграції професійної і соціально-гуманітарної підготовки, використання досягнень світової і вітчизняної історичної думки, здійснити підготовку висококваліфікованих педагогів.

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» належить до нормативних дисциплін навчального плану і розрахована на здобувачів освіти педагогічних закладів вищої освіти IV рівня акредитації, які навчаються за освітньою програмою бакалавра. Дисципліна становить собою сукупність основ наук про сучасне і минуле українського народу. Вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню у майбутніх фахівців цілісного розуміння національної історії та культури як соціально-історичного явища, виробляє навички у студентів системного бачення закономірностей та особливостей її розвитку у контексті загальносвітових цивілізаційних процесів.

У дисципліні сконцентровано знання про українську історію та культуру як універсальну форму буття, самовираження, творчості народу, як сфери матеріальної, духовної, ціннісної, комунікативної організації суспільства, що визначає норми поведінки, мислення, почуття людини, різних верств населення і нації в цілому.

Мета навчальної дисципліни – засвоєння та розуміння здобувачами освіти історії виникнення та формування українського народу, процесів формування й розвитку, трансформації української культури та української державності, утвердження національної самобутності, висвітлення політичної діяльності станів і соціальних груп в Україні на певних етапах історичного розвитку; виховання у здобувачів освіти любові до малої батьківщини та до України як Великої Батьківщини.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- з'ясувати структуру предмета «Історія та культура України»;
- формувати знання про методологічні засади, джерельну базу української історичної науки;
- ознайомити здобувачів освіти із сучасними підходами до осмислення української культури та її співвідношення зі світовою духовною спадщиною;
- оптимізувати знання з питань розвитку, становлення і трансформації культури на українських землях;
- набувати ґрунтовних умінь у роботі з джерелом й історичною інформацією, термінологією та науковим апаратом;
- оволодіти навичками бібліографічного оформлення наукового матеріалу, орієнтування в головних історіографічних та культурологічних підходах.

Постреквізити: Дитяча література, Педагогіка, Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», Методика навчання літературного читання, Педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, Виробнича педагогічна практика, Педагогічна практика на робочому місці вчителя початкових класів.

Основні навчальні компетентності як результат успішного засвоєння навчального курсу «Історія та культура України»:

У результаті вивчення курсу здобувач набуває такі компетентності і програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

Формування компетентностей в межах дисципліни співвіднесено з трудовими функціями професійних стандартів підготовки вчителя, а саме:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність);

Трудова функція А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів).

A1. Мовно-комунікативна компетентність (A1.1., A1.2., A1.4); **A2** Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.5, A2.7), **A3** Інформаційно-цифрова компетентність (A3.3).

Трудова функція Б. Партнерська взаємодія

B1 Психологічна компетентність (B1.3), **B2** Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2., B2.3).

Програмні результати навчання (ПР):

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної,

громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

Організація навчання

В основі навчальної програми знаходиться навчально-тематичний план, що структурований за *трьома* змістовими модулями.

Запропонована програма має забезпечити реалізацію в навчальному процесі принципів історизму, об'єктивності, науковості в оцінці фактів, явищ, подій української історії та культури: сприяти формуванню історичного мислення та національної самосвідомості, активної позиції майбутніх спеціалістів, їх патріотичних та морально-етичних переконань.

Курс пов'язаний з історією української культури, соціологією, політологією, культурологією, літературознавством, мистецтвознавством, історією зарубіжної культури, правознавства тощо.

«Історія та культура України» викладається на першому курсі неісторичних напрямків підготовки та включена до навчальних планів як нормативна дисципліна циклу гуманітарної освіти.

Підсумковий контроль - екзамен.

Методи, методики та технології: словесні (розповідь, бесіда, лекція, обговорення), наочні методи (демонстрація), проблемно-пошукові методи; інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні технології.

Види занять

Онлайн-лекція з елементами бесіди передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією. Із метою активізації пізнавальної діяльності здобувачі вищої освіти відповідають на запитання за темою заняття, беруть участь у вирішенні проблемних ситуацій, в обговоренні дискусійних питань, що не лише сприяє осмисленню й усвідомленню теоретичного матеріалу тематичної лекції, а й розвиває мисленнєво-мовленнєву діяльність майбутніх фахівців.

Онлайн семінарське заняття передбачає самостійне вивчення студентами попередньо визначених питань з наступним усним обговоренням навчального матеріалу під час заняття чи письмовим оформленням у вигляді рефератів, доповідей, повідомлень тощо. Семінари розвивають творчу самостійність студентів, зміцнюють їх інтерес до науки і наукових досліджень. В процесі семінарських занять студенти опановують науковим апаратом, набувають навичок оформлення наукових робіт і опановують мистецтво усного та письмового викладу матеріалу.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність-учіння студента, яку викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Особливості опанування освітнього компоненту під час дистанційної форми навчання:

1. Використання сервісів для обміну повідомленнями: Viber, Telegram, Zoom; Google-сервісів: Gmail, Classroom.
2. Навчальні заняття для здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання під час дистанційної освіти здійснюється в синхронному (взаємодія учасників освітнього процесу з одночасним перебуванням у вебсередовищі дистанційного навчання) за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Zoom, Google Meet, соціальних месенджерів Viber, Instagram, Telegram тощо) та асинхронному режимі (взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання із затримкою в часі) за допомогою електронної пошти, соціальних мереж, форумів, Google Classroom та інших хмарних технологій.
3. Оцінювання здійснюється відповідно до Положення “Про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному

педагогічному університеті імені Олександра Довженка”, відповідає особливостям дистанційного навчання, враховує можливості здобувачів застосування знань під час занять.

Політика курсу:

Курс читається українською мовою.

Студент має демонструвати повагу та толерантність по відношенню до усіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, допоміжний персонал), дотримуватися правил внутрішнього розпорядку Університету.

Академічна доброчесність. Представлені результати освітньо-наукової діяльності мають бути результатом власних творчих пошуків, отриманих у ході навчальної та науково-дослідної роботи.

Відвідання занять. Відвідування лекційних занять є добровільним вибором здобувача. Результати виконання семінарських занять мають бути представлені викладачу на перевірку відповідно до розкладу занять особисто під час занять, або в режимі on-line, але не пізніше, ніж до наступного заняття.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- На семінарські заняття приходити попередньо підготовленими, ознайомленими з ходом заняття та з матеріалами для усного обговорення.
- Не пропускати заняття без поважної причини та не спізнюватися.
- Дотримуватися тем навчальної дисципліни.
- Задавати питання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими знаннями з предмету та консультуватися з викладачем.
- Аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не збігається з думкою викладача.
- Вимагати від викладача додаткових роз'яснень на заняттях у випадку їх недостатнього висвітлення на лекціях.
- У випадку незгоди із отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем.
- Вчасно здавати відповідні теми.

Основні поняття курсу: магдебурзьке право, унія, братства, Ренесанс, вертеп, покаяння, національно-визвольна революція, козацька автономія, полково-сотенна система, гетьманський універсал, «Руїна», «Глухівський період історії Гетьманщини», бароко, Малоросійська колегія, «Гетьманський уряд», автономістський рух, політична інтеграція, «літописання», академія, колегіум, гравюра, барокова музика, Просвітництво, романтизм, суспільно-політичний рух, національно-культурне відродження, романтизм, університет, буржуазно-демократичні реформи, «Київська козащина», хлопомани, українофіли, «Просвіта», класицизм, академічний драматичний театр, монументальна скульптура, світська архітектура, церковна архітектура, українознавчі наукові студії, національна революція, універсал, аграрна реформа, самостійницький рух, Українська Центральна Рада, Українська Народна Республіка, Українська Держава, Директорія Української Народної Республіки, Західноукраїнська Народна Республіка, «отаманщина», диктатура пролетаріату, «військовий комунізм», НЕП, українізація, «розстріляне відродження», тоталітаризм, адміністративно-командна система, «Великий терор», індустріалізація, колективізація, голодомор, український націоналізм, окупаційна зона, ОУН-УПА, плани «Барбаросса» та «Ост», остарбайтери, Рух Опору, відбудова народного господарства, «десталінізація», шестидесятники, дисидентський рух, епоха «застою», демократизація суспільства, Народний Рух України за перебудову, багатопартійна система, державний суверенітет, незалежність України, виборча система, євроінтеграція, кінематограф, модернізм.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Назва дисципліни: «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

Академічний календар, види занять	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 Модулів: 3	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Обов’язкова – нормативна Рік підготовки: 1 Семестр: 1
Види занять: 1: аудиторна робота 2: самостійна робота		Загальна кількість годин: 90 з них: Лекції – 18/6* Семінарські заняття – 18/4* Самостійна робота – 54/80*
Зміст навчального матеріалу структурований по 3-х змістових модулях	Освітній ступінь: бакалавр	Вид контролю: екзамен

***Для заочної форми навчання**

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ

Змістові модулі / Теми	Кількість годин		
	Аудиторні заняття		Самостійна робота студентів
	Лекції	Практичні	
Змістовий модуль 1.			
Українські землі в XIV – першій половині XIX ст.			
Тема 1. Українські землі у складі іноземних держав (Великого князівства Литовського, Королівства Польського) (XIV – середина XVII ст.).	2/2*	2/2*	6/6*
Тема 2. Україна в першій половині XVII – останній третині XVIII ст. Україна в період Гетьманщини. Культурний розвиток українських земель в епоху бароко (1648 – середина XVIII ст.).	2	2	6/10*
Тема 3. Українські землі в останній третині XVIII – першій половині XIX ст. Культурний розвиток українських земель епохи класицизму та романтизму (друга половина XVIII – I половина XIX ст.).	2	2	6/10*
Змістовий модуль 2.			
Україна у другій половині XIX ст. - до середини XX ст.			
Тема 4. Україна в другій половині XIX – на початку XX ст. Український визвольний рух у період національної революції 1905 – 1907 рр. Культурний розвиток українських земель другої половини XIX ст. – початку XX ст.	2	2	6/8*
Тема 5. Українська революція 1917 – 1921 рр. Створення форм української державності: Українська Центральна Рада, проголошення та створення УНР, Українська Держава П.Скоропадського, Директорія УНР, ЗУНР.	2/2*	2	6/8*
Тема 6. Україна в період тоталітаризму (1921 – 1939 рр.). Розвиток української культури у 1920 – поч. 1950-х рр.	2	2/2*	6/10*
Змістовий модуль 3.			
Україна 1945 - 1990 рр. та доби Незалежності			
Тема 7. Україна 1945 - 1985 рр.	2	2	6/10*
Тема 8. Розвиток української культури у другій половині 1950 – 1991 рр.	2	2	6/10*
Тема 9. Перебудовчі процеси в Україні (1985 – 1991 рр.). Україна в умовах незалежності.	2/2*	2	6/8*
Всього:	18/6*	18/4*	54/80*

*Для заочної форми навчання

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

№	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
Українські землі в XIV – першій половині XIX ст.			
1.	Лекція 1. Тема 1. Українські землі у складі іноземних держав (Великого князівства Литовського, Королівства Польського) (XIV – середина XVII ст.). Запровадження магдебурзького права у містах. Міські органи управління. Литовські статuti та формування правової системи України. Польсько-литовські унії та їх значення. Література: [рекомендована до курсу].	2	2
2.	Лекція 2. Тема 2. Україна в першій половині XVII – останній третині XVIII ст. Україна в період Гетьманщини. Культурний розвиток українських земель в епоху бароко (1648 – середина XVIII ст.). Причини етапи та наслідки національно-визвольної революції 1648 – 1657 рр. Розбудова української держави – Гетьманщини. Причини, зміст та наслідки Руїни (1658 – 1681 рр.). Поділ Гетьманщини між Польщею та Московією. Гетьманування І. Мазепи (1687 – 1708 рр.). Політичне становище Гетьманщини в 1708 – 1781 рр. Ліквідація козацького полкового устрою. Український національний рух у XVIII ст. Києво-Могилянській колегіум (академія) та його роль у культурному розвитку української та слов'янської культури. Характерні риси української культури епохи бароко (література, живопис, гравюра, скульптура архітектура, музика, сценічне мистецтво). Література: [рекомендована до курсу].	2	-
3.	Лекція 3. Тема 3. Українські землі в останній третині XVIII – першій половині XIX ст. Культурний розвиток українських земель епохи класицизму та романтизму (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.). Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської та Австрійської імперій. Суспільно-політичний рух у підросійській Україні в першій половині XIX ст. Інтеграція української культури до російського загальноімперського культурного простору (освіта, наука, мистецтво). Заснування університетів у Харкові та Києві. Поширення стилів романтизму та класицизму. Епоха Просвітництва та романтизму й початок українського національного відродження останньої третини XVIII – першої половини XIX ст. Харківський університет – центр етнографічних досліджень. Література: [рекомендована до курсу].	2	-
Змістовий модуль 2.			
Україна у другій половині XIX ст. - до середини XX ст.			
4.	Лекція 4. Тема 4. Україна в другій половині XIX – на початку XX ст. Український визвольний рух у період національної революції 1905 – 1907 рр. Культурний розвиток українських земель другої половини XIX ст. – початку XX ст.	2	-

	Реформи 60 – 70-х років XIX століття. Громадівський рух в Наддніпрянській Україні. Суспільно-політичний рух на західноукраїнських землях в другій половині XIX ст. Україна в революції 1905 – 1907 рр. та період третьочервневої монархії. Соціально-економічні трансформації та їх вплив на культурні процеси. Формування українознавчих наукових студій в останній третині XIX – на початку XX ст. Наукове товариство ім. Т. Г. Шевченка. Київський, Харківський, Новоросійський, Львівський, Чернівецький університети, як центри науки й освіти. Література: [рекомендована до курсу].		
5.	Лекція 5. Тема 5. Українська революція 1917 – 1921 рр. Створення форм української державності: Українська Центральна Рада, проголошення та створення УНР, Українська Держава П. Скоропадського, Директорія УНР, ЗУНР. Українські землі в Першій світовій війні. Лютнева революція 1917 р. Українська Центральна Рада (березень 1917 – квітень 1918 рр.): етапи формування. Всеукраїнський Національний конгрес та його значення. Реформування вищих органів влади. Українська Держава П. Скоропадського: внутрішня політика. Директорія УНР: зміст внутрішньої політики. «Отаманщина». Утворення ЗУНР: внутрішня політика. Причини поразки, наслідки української національно-демократичної революції. Література: [рекомендована до курсу].	2	2
6.	Лекція 6. Тема 6. Україна в період тоталітаризму (1921 – 1939 рр.). Розвиток української культури у 1920 – поч. 1950-х рр. Етапи становлення радянської влади в Україні. Політика «військового комунізму» та її особливості в Україні. Введення НЕПу: особливості та наслідки. Політика коренізації та її вплив на розвиток культури в Радянській Україні 1920 – на початку 1930-х рр. Сталінська політика соціалістичної модернізації у СРСР. Репресії 1920-х – 1930-х рр. Розвиток української науки у 1920 – 1950-х рр. Розвиток українського образотворчого та сценічного мистецтва у 1920 – поч. 1950-х рр. Література: [рекомендована до курсу].	2	-
Змістовий модуль 3. Україна 1945 - 1990 рр. та доби Незалежності			
7.	Лекція 7. Тема 7. Україна 1945 - 1985 рр. Відбудова народного господарства. XX з'їзд КПРС та лібералізація політичного режиму. Хрущовські реформи наприкінці 1950-х – 1964 рр. Дисидентський рух. Література: [рекомендована до курсу].	2	-
8.	Лекція 8. Тема 8. Розвиток української культури у 1956-1991 рр. Політична лібералізація 1956 – 1972 рр. та її вплив на розвиток української освіти та мистецтва. Суперечливі тенденції розвитку української культури у 1972 – 1991 рр. Політика русифікації. Розвиток українського образотворчого мистецтва (скульптура, архітектура, живопис, графіка) у 1956 – 1991 рр. Література: [рекомендована до курсу].	2	-

9.	Лекція 9. Тема 9. Перебудовчі процеси в Україні (1985-1991 рр.). Україна в умовах незалежності Проголошення політики «перебудови» та її особливості в Україні. Посилення суспільного руху за перебудову державного устрою. Здобуття Україною незалежності. Становлення та розбудова державних інституцій. Трансформація політичної системи України. Культурні процеси у незалежній Україні. Здобутки та втрати української академічної науки. Українське кіно та театр. Український живопис. Українська архітектура. Література: [рекомендована до курсу].	2	2
	Всього	18	6

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Теми практичного заняття	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
Українські землі в XIV – першій половині XIX ст.			
1.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1 Українські землі в складі іноземних держав XIV – XVII ст. Національно-визвольна революція 1648 – 1657 рр. Утворення Гетьманщини. 1. Політичне та економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Королівства Польського (Речі Посполитої). 2. Польсько-литовські унії (Кревська 1385 р., Городельська 1413 р., Люблінська 1569 р., Берестейська 1596 р.) та їх наслідки; 3. Реформування правової системи, «Литовські статuti» та їх значення. 4. Формування українського козацтва. Запорізька Січ, виникнення козацтва як стану, устрій Запорізької Січі. 5. Поява реєстрового козацтва за Стефана Баторія, участь козаків у війнах першій половині XVII ст. 6. Козацькі повстання 1620 – 1630-х рр. 7. «Куруківська угода» 1625 р. «Статті для заспокоєння українського народу» 1632 р. «Ординація Війська Запорізького...» 1638 р. 8. Національно-визвольна революція 1648 – 1657 рр.: причини, рушійні сили, етапи та наслідки національно-визвольної революції 1648 – 1657 рр. 9. Дипломатичні відносини Б. Хмельницького з іноземними державами в період національно-визвольної революції 1648 – 1657 рр. 10. Утворення гетьманської держави: політичний та адміністративно-територіальний устрій. Література: [рекомендована до курсу].	2	2
2.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2 Епоха «Руїни» (1658 – 1681 рр.). Україна в період Гетьманщини XVIII ст. 1. «Руїна» в Україні (1658 -1681 рр.): причини, наслідки Руїни. 2. Гетьманування І. Виговського, Ю. Хмельницького: зовнішня та внутрішня політика.	2	-

	3. Гетьманування П. Дорошенка, І. Самойловича: зовнішня та внутрішня політика 4. Наступ царизму на автономні права України в першій половині XVIII ст. Гетьманство І. Мазепи. Внутрішня політика та зовнішньополітичні орієнтири. 5. Початок «Глухівського періоду» історії Гетьманщини: гетьманування І. Скоропадського. 6. Утворення Першої Малоросійської колегії 7. Наказний гетьман П. Полуботок, гетьман Данило Апостол. Захист українських автономних прав. 8. Гетьманщина-Україна в 50 – 80-х рр. XVIII ст.: гетьманування К. Розумовського. Внутрішня політика гетьмана. Ліквідація інституту гетьманства у 1764 р. та її негативне значення; 9. Завершення «Глухівського періоду»: діяльність Другої Малоросійської колегії та скасування українського автономного устрою. Література: [рекомендована до курсу].		
3.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3 Культурний розвиток українських земель в епоху українського бароко (1648 – сер. XVIII ст.). Українські землі в останній третині XVIII – пер. пол. XIX ст. 1. Києво-Могилянській колегіум (академія) та його роль у культурному розвитку української та слов'янської культури. 2. Українська барокова архітектура. 3. Українська барокова музика. Українська барокова література. 4. Український бароковий іконопис, живопис та гравєрство. 5. Адміністративно-територіальний устрій на українських землях у складі Російської та Австрійської імперій. 6. Суспільно-політичний, культурно-просвітницьких рух на українських землях у першій половині XIX ст.: декабристи в Україні. «Товариство об'єднаних слов'ян» (мета, політична програма). 7. Кирило-Мефодіївське товариство, «Руська трійця». 8. Соціально-економічний розвиток українських земель наприкінці XVIII – першій половині XIX ст. у складі Російської та Австрійської імперій. Література: [рекомендована до курсу].	2	-
Змістовий модуль 2. Україна у другій половині XIX ст. - до середини XX ст.			
4.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4 Культурний розвиток українських земель у 2-й пол. XVIII – пер. пол. XIX ст. (епоха класицизму та романтизму). Культурний розвиток українських земель 2-ої пол. XIX – поч. XX ст. 1. «Розмивання» та інтеграція української духовної спадщини у склад загальноімперської культури (живопис; музика; література; скульптура та архітектура). 2. Початок українського національного відродження останньої третини XVIII – пер. пол. XIX ст. Епоха романтизму. 3. Т. Г. Шевченко як художник та поет. 4. Формування українознавчих наукових студій в останній третині XIX – поч. XX ст. НТШ ім. Т.Г. Шевченка, Київський університет св. Володимира, Харківський університет.	2	-

	5. Дискримінація української культури у результаті прийняття Емського указу та Валуєвського циркуляру. 6. Становлення українського театру в підросійській Україні (остання третина XIX – поч. XX ст.). 7. Традиція та модерн в українському живописі та архітектурі останньої третини XIX – поч. XX ст. Література: [рекомендована до курсу].		
5.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5 Україна в другій половині XIX ст. – 1914 р. Створення форм української державності 1. Україна в другій половині XIX ст.: буржуазно-демократичні реформи 60-70-х рр. XIX ст.; 2. Суспільно-політичний рух в Україні (громади, народники, народовці, москвофіли). 3. Україна на початку XX ст. Національна революція 1905 – 1907 рр. Діяльність I, II Державних Дум. 4. Столипінська аграрна реформа: причини, мета, наслідки; 5. Україна в Першій світовій війні: плани воюючих держав на Україну, участь українців у бойових діях, діяльність Товариства українських поступовців та Союзу визволення України. 6. Україна в добу Української Центральної Ради. Українська Центральна Рада. Національний конгрес. 7. Універсали Української Центральної Ради та їх значення. 8. Українська Держава П. Скоропадського. Реформи гетьманського уряду. 9. Західноукраїнські землі 1918 – 1921 рр. утворення Західноукраїнської Народної Республіки, реформи ЗУНР Література: [рекомендована до курсу].	2	-
6.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6 Україна в період тоталітаризму (1921 - 1939 рр.). Розвиток української культури у 1920-1950-х рр. 1. Радянська Україна у 1920 – 1939 рр.: сутність нової економічної політики: причини введення, наслідки, причини згортання. 2. Проголошення індустріалізації, колективізація на території України. Голодомор 1932 – 1933 рр.. 3. Сталінські репресії: причини, етапи, основні процеси, наслідки. 4. Західноукраїнські землі в складі Польщі, Чехословаччини, Румунії: соціально-економічне й політичне становище земель. 5. Створення ОУН та її боротьба проти польського режиму. Карпатська Україна. 6. Політика коренізації та її вплив на розвиток культури в Радянській Україні. 7. Українська культура між традицією та модерном: література (1920-поч. 1930-х рр.). Мистецькі об'єднання. 8. Образотворче мистецтво (архітектура, живопис, скульптура) 1920-1950-х рр. 9. Театр та кінематограф 1920-1950-х рр. Література: [рекомендована до курсу].	2	2
Змістовий модуль 3. Україна 1945 - 1990 рр. та доби Незалежності			
7.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7 Україна у 1939 – 1985 рр.	2	-

	1. Україна у Другій світовій війні: причини та початок Другої світової війни. Об'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною. 2. Бойові дії на території України 1941-1945 рр. Німецька окупація українських земель. Рух опору. 3. Звільнення України від німецької окупації. Наслідки Другої світової війни для України. 4. Україна в умовах деєталінізації (1953 – 1964 рр.): XX з'їзд КПРС та лібералізація суспільно-політичного життя; 5. Соціально-економічний розвиток України в 1956 – 1964 рр. Хрущовські реформи 6. Україна у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр.): зміни в партійно-радянському керівництві УРСР. Епоха П. Шелеста та В. Щербицького. 7. Дисидентський рух. Українська Гельсінська спілка 1976 р. 8. Соціально-економічний розвиток УРСР. Спроби реформування економічного життя. Література: [рекомендована до курсу].		
8.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8 Україна у період «перебудови» та незалежності. 1. Шлях України до незалежності (1985 – 1991рр.): особливості перебудовного процесу в УРСР. 2. Суверенізація УРСР. Здобуття незалежності України. 3. Політичний розвиток України (1991 р. – 2022 р.): становлення політичної системи незалежної України. Прийняття Конституції України (28 червня 1996 р.). 4. Криза політичної системи 2004 р. Помаранчева революція. 5. Революція Гідності: причини, події, наслідки. 6. Військова агресія Російської федерації проти України. Окупація українських територій, анексія Криму. Анти-терористична операція. 7. Російсько-українська війна 2022 року: повномасштабне вторгнення, початок, основні події, сучасний стан. 8.Зовнішньо-політичні орієнтири та міжнародні відносини незалежної України. Підтримка світом України у війні з Росією. Література: [рекомендована до курсу].	2	-
9.	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9 Українська культура у 1950 - 1991 рр. Українська культура доби незалежності (1991 р. - сьогодні) 1. Політика русифікації у науці, освіті, культурі 1950 – кінця 1980-х рр.; 2. Модернізація соціальної сфери (житло, побут, мода, стиль житла) у 1950 - 1991 рр.; 3. Досягнення української академічної науки (гуманітарні та природничо-математичні школи); 4. Український кінематограф (Ю. Ілленко, І. Миколайчук, С. Параджанов, Ф. Соболев); 5. Розвиток побутово-ужиткового мистецтва (килимарство, гончарство, склоробне виробництво). 6. Українське кіно та театр доби незалежності. Відомі актори театру та кіно. Українські фільми, які здобули нагороди та міжнародне визнання.	2	-

	7. Українська музика часів незалежності. Фестивальна культура. Участь України у музичних конкурсах Євробачення та Дитяче Євробачення: учасники та переможці. 8. Українська архітектура періоду незалежності. Забудова міст. Розширення туристичної та готельної інфраструктури України. Забудови в Україні до участі чемпіонату «Євро-2012» Література: [рекомендована до курсу].		
	Всього	18	4

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів

з дисципліни «Історія та культура України» передбачає:

I. Підготовку і конспектування питань з теми.

II. Складання термінологічного словника до теми.

III. Робота студентів за спеціальними пошуково-дослідницькими завданнями: робота з науковими джерелами, підготовка доповіді, презентації, відповідь на запропоновані запитання тощо.

№ СР	Перелік тем та питань самостійної роботи, їх анотація	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль І. Українські землі в XIV – першій половині XIX ст.			
1.	Тема 1. Українські землі в складі іноземних держав XIV – XVII ст. 1. Польсько-литовське зближення. Кревська 1385 р. та Городельська 1413 р. 2. Формування Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р.3. Соціально-економічні процеси на українських землях в XIV – XVI ст. «Устава на волоки» 1557 р. 3. Берестейська унія 1596 р. та її наслідки. 4. Поява реєстрового козацтва за Стефана Баторія; 5. Участь козаків у війнах першій половині XVII ст. (морські походи П. Сагайдачний; Хотинська компанія). 6. Козацькі повстання 1620 – 1630-х рр. «Куруківська угода» 1625 р., «Статті для заспокоєння українського народу» 1632 р., «Ординація Війська Запорізького...» 1638 р. Література: [рекомендована до курсу].	6	6
	Тема 2. Війна під проводом Богдана Хмельницького (1648 – 1657 рр.) 1. Причини, рушійні сили війни під проводом Богдана Хмельницького (1648 – 1657). 2. Польсько-українське протистояння 1648 – 1649 рр. Битви. Угоди. 3. Польсько-українське протистояння 1650 – 1653 рр. Битви. Угоди. 4. Переяславська рада 1654 р. Польсько-українське протистояння. 5. Політичний лад та соціально-економічний розвиток Гетьманщини. Література: [рекомендована до курсу].	6	10
	Тема 3. Україна в період Гетьманщини XVIII ст. 1. Наступ царизму на автономні права України в першій половині XVIII ст.: а) І. Мазепа та українсько-шведський союз. Полтавська битва;	6	10

	б) П. Орлик. Конституція 1710 р.; в) Гетьманування І. Скоропадського. Утворення Першої Малоросійської колегії; г) Наказний гетьман П. Полуботок, гетьман Данило Апостол. Захист українських автономних прав. 2. Культурний розвиток українських земель в епоху українського бароко (1648 – сер. XVIII ст.): а) Києво-Могилянській колегіум (академія) та його роль у культурному розвитку української та слов'янської культури; б) українська барокова архітектура; в) українська барокова музика; г) українська барокова література; д) український бароковий іконопис, живопис та граверство. 3. Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація інституту гетьманства у 1764 р. Друга Малоросійська колегія та скасування українського автономного устрою. Література: [рекомендована до курсу].		
Змістовий модуль 2. Україна у другій половині XIX ст. - до середини XX ст.			
2.	Тема 4. Українські землі в останній третині XVIII – пер. пол. XIX ст. 1. Суспільно-політичний, культурно-просвітницьких рух на українських землях Російської імперії у першій половині XIX ст.: а) Декабристи на Україні. Південне товариство (учасники, організаційна структура, програма; повстання); б) «Товариство об'єднаних слов'ян» (учасники, політична програма); в) Кирило-Мефодіївського товариство: учасники, програма; 2. Революція 1848 р. на українських землях Австрійської імперії. 3. Українська культура: а) «Розмивання» та інтеграція української духовної спадщини у склад загальноімперської культури (музика; скульптура та архітектура); б) Т. Г. Шевченко як художник та поет. Література: [рекомендована до курсу].	6	8
	Тема 5. Україна в другій половині XIX ст. – 1914 р. 1. Українські землі в складі Російської імперії у другій половині XIX ст.: а) Кримська війна. Причини. Хід бойових дій. Наслідки; б) Епоха Великих реформ Олександра II (селянська, земська, міська, судова реформи); в) Соціально-економічний розвиток підросійської України (промисловий переворот; індустріалізація; урбанізація); г) Суспільно-політичний рух в підросійській Україні. Громадівський рух. М. Драгоманов. 2. Суспільно-політичний рух в півавстрійській Україні. Москофіли. Народовці. Радикали. 3. Українські землі в складі Російської імперії на початку XX ст. а) Революція 1905 – 1907 рр. Діяльність I, II Державних Дум; б) Столипінська аграрна реформа: причини, мета, наслідки; 3. Культурний розвиток українських земель 2-ої пол. XIX – поч. XX ст.).	6	8

	а) формування українознавчих наукових студій в останній третині XIX – поч. XX ст. НТШ ім. Т.Г. Шевченка, Київський університет св. Володимира, Харківський університет; б) дискримінація української культури у результаті прийняття Емського указу та Валуєвського циркуляру; в) становлення українського театру в підросійській Україні (остання третина XIX – поч. XX ст.); г) традиція та модерн в українському живописі та архітектурі останньої третини XIX – поч. XX ст. Література: [рекомендована до курсу].		
	Тема 6. Українська революція 1917 – 1921 рр. Створення форм української державності: Українська Центральна Рада, проголошення та створення УНР, Українська Держава П. Скоропадського, Директорія УНР, ЗУНР. 1. Україна в добу Української Центральної Ради: а) Лютнева революція. Створення Української Центральної Ради. Національний конгрес (лютий – квітень 1917 рр); б) протистояння Української Центральної Ради з Тимчасовим урядом. I та II універсали; в) Жовтнева революція. III та IV універсали. Українсько-російська війна (грудень 1917 – лютий 1918); г) Брестський мирний договір. Встановлення протекторату Німеччини та Австрії над Україною. Збройне протистояння з більшовицькою Росією. 2. Українська Держава П. Скоропадського (квітень – грудень 1918 р.). Реформи гетьманського уряду. 3. Західноукраїнські землі 1918 – 1921 рр. а) утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Реформи ЗУНР; б) польсько-українське збройне протистояння. Чортківська офензива. Література: [рекомендована до курсу].	6	10
Змістовий модуль 3. Україна 1945 - 1990 рр. та доби Незалежності.			
3.	Тема 7. Радянська Україна в період становлення та утвердження тоталітаризму (1921 – 1941 рр.). 1. Причини переходу та сутність Нової економічної політики. 2. Індустріалізація (1928 - 1941): джерела фінансування; промислове будівництво. 3. Колективізація. Голодомор 1932 – 1933 рр. 4. Епоха масових репресій (кін. 1920-х – 1941 р.): а) Репресована Церква б) репресії та українська інтелігенція. 5. Політика коренізації та її вплив на розвиток культури в Радянській Україні. 6. Українська культура між традицією та модерном: а) література (1920-поч. – 1930-х рр.). Мистецькі об'єднання; б) архітектура та скульптура; в) живопис. О. Бойчук, К. Малевич; г) театр. Лесь Курбас; д) кінематограф. О. Довженко. Література: [рекомендована до курсу].	6	10

	Тема 8. Україна у 1953 – 1985 рр. 1. Україна в умовах десталінізації (1953 – 1964 рр.): а) XX з'їзд КПРС та лібералізація суспільно-політичного життя. Ліквідація системи ГУЛАГ; б) соціально-економічний розвиток України в 1953 – 1964 рр. 2. Україна у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр.: а) наростання кризи в суспільно-політичному житті країни за П. Шелеста та В. Щербицького; б) дисидентський рух. Українська Гельсінська спілка 1976 р.; в) соціально-економічний розвиток УРСР. Спроби реформування економічного життя. 3. Політика русифікації у науці, освіті, культурі 1950 - кінця 1980-х рр. 4. Модернізація соціосфери (житло, побут, мода, стиль житла) у 1950 - 1991 рр. 5. Досягнення української академічної науки (гуманітарні та природничо-математичні школи); 6. Український кінематограф (Ю. Ілленко, І. Миколайчук, С. Параджанов, Ф. Соболев); 7. Розвиток побутово-ужиткового мистецтва (килимарство, гончарство, склоробне виробництво). Література: [рекомендована до курсу].	6	10
	Тема 9. Україна у період «перебудови» та незалежності. 1. Шлях України до незалежності (1985 – 1991 рр.): а) особливості перебудовного процесу в УРСР; б) піднесення національно-визвольного руху; в) суверенізація УРСР. Здобуття незалежності України. 2. Політичний розвиток України (1991 р. – до сьогодні): а) становлення політичної системи незалежної України. Прийняття Конституції України (28 червня 1996 р.); б) криза політичної системи 2004 р. Помаранчева революція. в) основні напрями зовнішньої політики. Міжнародні відносини незалежної України. 3. Соціально-економічне та культурне життя в незалежній Україні: а) реформування економіки; б) становище в соціальній сфері. Література: [рекомендована до курсу].	6	8
	Всього	54	80

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»**

1. Запровадження магдебурзького права у містах.
2. Міські органи управління.
3. Литовські статuti та формування правової системи України.
4. Польсько-литовські унії та їх значення.
5. Причини етапи та наслідки національно-визвольної революції 1648 – 1657 рр.
6. Розбудова української держави – Гетьманщини.
7. Причини, зміст та наслідки Руїни (1658 – 1681 рр.).
8. Поділ Гетьманщини між Польщею та Московією.
9. Гетьманування І. Мазепи (1687 – 1708 рр.).
10. Політичне становище Гетьманщини в 1708 – 1781 рр.
11. Ліквідація козацького полкового устрою.

12. Український національний рух у XVIII ст.
13. Києво-Могилянський колегіум (академія) та його роль у культурному розвитку української та слов'янської культури.
14. Характерні риси української культури епохи бароко (література, живопис, гравюра, скульптура архітектура, музика, сценічне мистецтво).
15. Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської та Австрійської імперій.
16. Суспільно-політичний рух у підросійській Україні в першій половині XIX ст.
17. Культурний розвиток українських земель епохи класицизму та романтизму (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.).
18. Інтеграція української культури до російського загальноімперського культурного простору (освіта, наука, мистецтво).
19. Епоха Просвітництва та романтизму й початок українського національного відродження останньої третини XVIII – першої половини XIX ст.
20. Реформи 60 – 70-х років XIX століття.
21. Громадівський рух в Наддніпрянській Україні.
22. Суспільно-політичний рух на західноукраїнських землях в другій половині XIX ст.
23. Україна в революції 1905 – 1907 рр. та період третьочервневої монархії.
24. Соціально-економічні трансформації та їх вплив на культурні процеси.
25. Формування українознавчих наукових студій в останній третині XIX – на початку XX ст.
26. Наукове товариство ім. Т. Г. Шевченка. Київський, Харківський, Новоросійський, Львівський, Чернівецький університети, як центри науки й освіти.
27. Розвиток образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура, архітектура) на українських землях.
28. Українські землі в Першій світовій війні.
29. Лютнева революція 1917 р.
30. Українська Центральна Рада (березень 1917 – квітень 1918 рр.): етапи формування.
31. Всеукраїнський Національний конгрес та його значення.
32. Реформування вищих органів влади.
33. Українська Держава П. Скоропадського: внутрішня політика.
34. Директорія УНР: зміст внутрішньої політики. «Отаманщина».
35. Утворення ЗУНР: внутрішня політика.
36. Причини поразки, наслідки української національно-демократичної революції.
37. Етапи становлення радянської влади в Україні.
38. Політика «військового комунізму» та її особливості в Україні.
39. Введення НЕПу: особливості та наслідки.
40. Політика коренізації та її вплив на розвиток культури в Радянській Україні 1920 – на початку 1930-х рр.
41. Сталінська політика соціалістичної модернізації у СРСР.
42. Репресії 1920-х – 1930-х рр.
43. Розвиток української науки у 1920 – 1950-х рр.
44. Розвиток українського образотворчого та сценічного мистецтва у 1920 – поч. 1950-х рр.
45. Відбудова народного господарства. XX з'їзд КПРС та лібералізація політичного режиму. Хрущовські реформи наприкінці 1950-х – 1964 рр.
46. Дисидентський рух.
47. Політична лібералізація 1956 – 1972 рр. та її вплив на розвиток української освіти та мистецтва.
48. Суперечливі тенденції розвитку української культури у 1972 – 1991 рр.
49. Політика русифікації.
50. Розвиток українського образотворчого мистецтва (скульптура, архітектура, живопис, графіка) у 1956 – 1991 рр.
51. Проголошення політики «перебудови» та її особливості в Україні.

52. Посилення суспільного руху за перебудову державного устрою.
53. Здобуття Україною незалежності. Становлення та розбудова державних інституцій (конституційний процес 1995 – 2011 рр.).
54. Трансформація політичної системи України (1991 – по сьогодні).
55. Політична лібералізація 1956 – 1972 рр. та її вплив на розвиток української освіти та мистецтва.
56. Суперечливі тенденції розвитку української культури у 1972 – 1991 рр. Політика русифікації.
57. Розвиток українського образотворчого мистецтва (скульптура, архітектура, живопис, графіка) у 1956 – 1991 рр.
58. Проголошення Україною незалежності: дати, події, передумови.
59. Роль Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року у становленні незалежної України.
60. Опишіть основні положення Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року.
61. Будапештський меморандум 1994 року для України.
62. Причини, події та наслідки Помаранчевої революції 2004 року.
63. Охарактеризуйте причини та наслідки Революції Гідності 2013–2014 років.
64. Опишіть події, що привели до анексії Криму Росією у 2014 році, і як на це реагувала світова спільнота.
65. Вплив війни на Сході України на політичну, економічну та соціальну ситуацію в Україні.
66. Значення ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2014 році. Наслідки непідписання договору.
67. Зміни у культурному житті України після 1991 року (розвиток кіно, літератури, музики тощо).
68. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 році та його вплив на національну єдність та міжнародний імідж України.

Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання)
із дисципліни «Історія та культура України»

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни.

Підсумкова оцінка складається із розрахунку 100 балів. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час практичних занять) та підсумковий контроль за результатами іспиту. Максимальна оцінка – 90 балів за поточні види роботи, 10 балів виноситься на іспит.

Остаточна оцінка рівня знань з дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається відповідна кількість балів, зазначених у таблиці.

Денна форма

Практичні заняття									Самостійна робота			Модульний контроль			Форма семестрової атестації – екзамен
Максимальна кількість балів – 60									Максимальна кількість балів – 15			Максимальна кількість балів – 15			Максимальна кількість балів – 10
ПЗ № 1	ПЗ № 2	ПЗ № 3	ПЗ № 4	ПЗ № 5	ПЗ № 6	ПЗ № 7	ПЗ № 8	ПЗ № 9	СР № 1	СР № 2	СР № 3	М К №1	М К №2	М К №3	10
5	6	7	7	7	7	7	7	7	5	5	5	5	5	5	

Заочна форма

<i>Практичні заняття</i>		<i>Самостійна робота</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації – екзамен</i>
Максимальна кількість балів – 40		Максимальна кількість балів – 200	Максимальна кількість балів – 20	Максимальна кількість балів – 10
ПЗ №1	ПЗ №2	СР	МК	10
20	20	30	20	

Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента з теми. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять.

Модульний контроль знань студентів здійснюється в кінці модуля у формі тестування.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці семестру у формі екзамену за підсумками роботи з курсу.

При оцінюванні рівня знань студента аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу):** осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності.

Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка»

Політика щодо викладання.

Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму. Курс викладається українською мовою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Історія та культура України»

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Критерії
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-балової оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення

C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань. Помилки у відповідях не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни, має пропозиції щодо напрямку вирішень поставлених завдань. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній. Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює відповіді на питання практичних завдань дисципліни. Виконання практичних (індивідуальних, контрольних) завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни. Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни. Студент повністю не виконав вимог програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ:

Основна:

1. Snyder Timothy: The Making of Modern Ukraine. VideoLectons URL: https://youtube.com/playlist?list=PLh9mgdi4rNewfxO7LhBoz_1Mx1MaO6sw
2. Бойко О. Яневський Д. 30 років незалежності України: у 2-х томах. Том 1. До 18 серпня 1991 року. Київ, Фоліо, 2021. 448 с. URL: <https://cutt.ly/Le0yxliR>
3. Бойко О. Яневський Д. 30 років незалежності України: у 2-х томах. Том 2. Від 18 серпня 1991 р. до 31 грудня 1991 року. Київ, Фоліо, 2021. 432 с. URL: <https://cutt.ly/ie0yxwCL>
4. Історія та культура України: Навчальний посібник / Романюк Н.Й., Махорін Г. Л., Суліменко О.Г., Марченко С. Д. Житомир: Поліський національний університет, 2023. 211 с. URL: <https://cutt.ly/ze0k6sOC>
5. Колісник-Гуменюк Ю.І. Історія України та української культури: Інтерактивні методи навчання. Навчально-методичний посібник. Львів: Простір-М, 2023. 73 с. URL: <https://cutt.ly/Se0k0AET>
6. Турченко Ф, Турченко Г. Каганов Ю. Історія України (1914–1945). Вид-во Гельветика, 2021. 368 с. URL: <https://cutt.ly/oe0ycpPt>
7. Україна: культура, мистецтво, архітектура. Розвиток культури, мистецтва, архітектури в Україні у 1991–2021. Велика українська енциклопедія. URL: <https://cutt.ly/q1YhuCa>
8. Щур Ю.І. Історія української культури : традиції та модерн : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 135 с. URL: <https://cutt.ly/he0k8dnb>

Додаткова:

9. Kubicek Paul. The history of Ukraine. Westport, Connecticut, USA. 221 с. URL: <https://cutt.ly/b4ESQyn>
10. Plokhyy Serhii. The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York, 2015. URL: <https://cutt.ly/N4EIzXt>
11. Reid Anna. Borderland : a journey through the history of Ukraine. New York: Basic Books, 2015. 352 pp. URL: <https://cutt.ly/24EITPd>
12. Subtelny Orest Ukraine : a history / 4th ed. Toronto. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/11408/file.pdf>
13. Wilson Andrew. The Ukrainians Unexpected Nation. Yale University Press New Haven and London, 2015. 453 с. URL: <https://cutt.ly/O4ELLfj>
14. Греченко В. А. Історія та культура України: Підручник. Харків: ХНУВС, 2017. 440 с. URL: <https://cutt.ly/a1YzZZ2>
15. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. К. 2018. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history-boyko-7-edition-2018/>
16. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. Харків: ХНУВС, 2017. 108 с. URL: <https://cutt.ly/w1Yf77B>
17. Історія та культура України: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 480 с. URL: <https://cutt.ly/41Yz4mV>
18. Історія України: Конспект лекцій / О. П. Гужва, І. А. Сніжко та ін. Харків: УкрДАЗТ, 2014. 73 с. URL: <https://cutt.ly/f1YIY0j>
19. Історія України: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. мед. закл. (денної форми навчання) / уклад. : П. О. Бідзіля, С. С. Дідик. Вид. доопрац. та доп. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. 198 с. URL: <https://cutt.ly/f1Yxr8n>

20. Історія України: Навчальний посібник URL: <https://uahistory.co/book/dovidnik1.html>
21. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с. URL: <https://cutt.ly/B1YzdBA>
22. Історія української культури: конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання і слухачів другої вищої освіти всіх спеціальностей) / О. Л. Рябченко, Ю. А. Беліков, В. П. Бурмака та ін.; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2014. 182 с. URL: <https://cutt.ly/W1Yjyg4>
23. Історія української культури: навчальний посібник для студентів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України / авт. кол.; за ред. М. П. Гетьманчука. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 404 с. URL: <https://cutt.ly/L1YxGUV>
24. Лазарович М. В. Історія України: навчальний посібник. К.: Стереотип, 2013. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-162.html>
25. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія України» для студентів I курсів усіх спеціальностей. URL: <https://uahistory.co/lesson/ukraine-history-opornii-konspekt-leczii/>
26. Палій О. Історія України. 3-тє вид. Київ : К.І.С., 2017. 596 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Palii_Oleksandr/Istoriia_Ukrainy.pdf
27. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник. Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с. URL: <https://cutt.ly/A1Yg6o2>
28. Сідлецька Т. І. Історія української культури. Ч II : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2016. 78 с. URL: <https://cutt.ly/Q1YgAwJ>
29. Сідлецька Т. І. Історія української культури. Ч. I : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2016. 119 с. URL: <https://cutt.ly/W1YgVRU>
30. Танцюра В. І., Куліш С. М., Пересада О. О.. Історія України : навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 639 с. URL: <https://cutt.ly/M1YceEI>